

Acord

Data de l'acord: 23 de novembre de 2021

Òrgan: Ple

Mocio que presenta el Grup Comarcal En Comú Guanyem per demanar l'aprovació d'un nou contracte programa 2022-2025.

S'aprova per unanimitat.

MOCIÓ QUE PRESENTA EL GRUP COMARCAL EN COMÚ GUANYEM PER DEMANAR L' APROVACIÓ D'UN NOU CONTRACTE PROGRAMA 2022-2025

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La llei 12/2007 de serveis socials regula, en el seu articulat, marca un abans i un després en la configuració de l'estat del benestar de Catalunya. Amb l'establiment del dret universal i subjectiu d'accés als serveis socials, la societat catalana manifestava d'una manera unànime la voluntat de consolidar un quart pilar d'intervenció pública social dotat del mateix rang i solidesa que els sistemes de salut, educació i pensions. Era el reconeixement de la necessitat d'impulsar i modernitzar un model fins llavors assistencialista per tal de donar resposta a les demandes socials que s'escapen de l'àmbit d'intervenció dels tres pilars tradicionals de l'estat del benestar i que no quedaven prou cobertes per un model de serveis socials dirigit prioritàriament a les situacions d'extrema necessitat derivada de la manca de recursos i de la manca de suport familiar i social.

L'objectiu de la llei 12/2007 era iniciar un procés transitori mitjançant el qual s'anés consolidant el nou model de serveis socials a Catalunya. Els instruments essencials sobre el que s'articulava el procés de consolidació eren: garantir els drets als serveis, la planificació, la coordinació i col·laboració interadministratives, incorporar la participació activa, la creació d'una cartera de serveis socials i la creació d'una xarxa de serveis socials d'atenció pública. D'aquesta manera, i després d'un procés transitori, s'establí el Contracte Programa entre les entitats locals i la Generalitat de Catalunya.

El contracte programa és una eina de gestió que tenia per objectiu establir una relació equilibrada entre la Generalitat de Catalunya i el món local, caracteritzada per la corresponsabilitat entre els ens públics en la gestió, la prestació i la implementació dels serveis socials al territori, mitjançant accions, obligacions i competències per ambdues parts. Alhora, i gràcies al seu desplegament des dels Consells Comarcals i Ajuntaments, ha permès impulsar una relació de proximitat entre la prestació dels serveis socials i la ciutadania situant l'ens local al centre de la prestació efectiva dels serveis al seu territori. Aquest instrument promou la coordinació, la cooperació i la col·laboració en matèria de serveis socials, programes relatius al benestar social, acció comunitària i polítiques d'igualtat i drets de ciutadania. El contracte programa és l'acord entre el Departament i els ens locals quant a la prestació i el finançament

dels serveis socials; i estableix els eixos estratègics, els objectius generals, les actuacions, els mecanismes d'avaluació i el finançament que permetin una major eficiència i eficàcia en la gestió dels serveis.

El contracte programa 2016-2019 va ser l'últim aprovat per la Generalitat de Catalunya, després d'acumular l'endarreriment i l'infrafinançament de les legislatures passades, amb fortes retallades socials. El contracte programa contenia 44 fitxes i prioritzava l'atenció a les persones en situació d'especial necessitat social i dependència des de la proximitat dels seus municipis i comarques, pretenia optimitzar els recursos, tant de l'administració autonòmica com dels ens locals i desenvolupava sistemes sostenibles de provisió de serveis socials.

Malauradament, durant aquests anys calia haver desplegat noves fitxes per avançar en polítiques de lluita contra la pobresa severa i el sensellarisme, facilitar i accelerar la renda garantida i ampliar la inversió en equipaments socials i residencials per a la població en situació de vulnerabilitat o dependència. Però mentre es multiplicaven les necessitats socials, la complexitat en l'atenció a les famílies, els reptes d'acollida a persones refugiades i l'envelliment de la població, les polítiques de la Generalitat han estat molt insuficients. En canvi els Ajuntaments i els Consells Comarcals hem entomat l'urgent reforç dels serveis socials, innovant en polítiques comunitàries i atenció suplint molts casos la manca de cobertura de drets per part dels sistemes social i salut d'altres administracions.

Menció a part mereixen els pocs recursos destinats per part de la Generalitat de Catalunya, per a garantir els drets i per augmentar la protecció de la infància a Catalunya, un dels col·lectius més vulnerables de la nostra societat. Una situació que la COVID-19 ha empitjorat i a la que cal fer front des d'un augment de recursos humans, econòmics i de programes específics per a garantir que cap infant resti desprotegit.

Ara, a més els Ajuntaments i els Consells Comarcals hem de fer front a les conseqüències de les crisis sanitària, social i econòmica provocada per la COVID-19 amb un contracte programa caducat des del 2019 i que no contempla el nou escenari. Tot i les aportacions extraordinàries d'entitats locals com les Diputacions o les addendes extraordinàries del Departament vinculades directament a la pandèmia i per els anys 2020 i 2021, els ens locals estem fent un sobre esforç financer davant la incertesa constant de la Generalitat sobre el finançament i els acords, tot i que les competències en matèria de serveis socials i de protecció a les famílies són seves.

La desigualtat, la precarietat, el risc de pobresa, les situacions de pobresa extrema ja existien als nostres pobles i ciutats abans de la COVID-19. Però aquesta pandèmia està agreujant la desigualtat i la pobresa. El confinament per evitar l'expansió del virus ha aturat les economies, i les persones més afectades són les que ja es trobaven en situació de vulnerabilitat. Aquestes febleses del sistema de protecció social determinen, en part, una estructura social amb profundes desigualtats, creuades també pel component de gènere, el d'edat i el d'origen estranger. Amb una quarta part de la població en situació de pobresa i exclusió social, el sistema de prestacions per desocupació i les prestacions econòmiques no donen la resposta adequada a les necessitats de les persones. Una situació que ha posat en evidència la fragilitat dels sistemes públics i els efectes que les retallades dels anys 2010-2019 que han impactat sobre les polítiques de l'estat del benestar.

Tot i la situació viscuda des de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma el passat 14 de març de 2020, el contracte programa segueix sense una nova aprovació, i ha estat prorrogat els anys 2020 i 2021, afegint algunes addendes insuficients per pal·liar els efectes ocasionats per la pandèmia a les famílies. Unes actuacions que, en molts casos, anaven precedides per

obligacions dictades per la pròpia Generalitat de Catalunya amb un compromís de pagament que no s'han vist acompanyades per la minsa quantitat econòmica d'aquestes adendes i que s'han pogut realitzar per la professionalitat i l'esforç de les professionals dels Serveis Socials i per el finançament extraordinari dels ens locals. Ens trobem, doncs, amb un contracte programa prorrogat, esgotat, i que no respon als problemes que moltes catalanes i catalans estan patint.

Recentment, la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes (FMC i ACM) han creat una taula tècnica per estudiar, validar i actualitzar les fitxes de les actuacions que haurà d'incloure el nou contracte programa, amb l'objectiu que el mateix entri en vigor al 2022 amb una durada de 4 anys. .

Les diferents mesures adoptades pels ens locals amb escasos recursos, esforç inesgotable i intel·ligència col·lectiva han de servir de referent nacional en l'actuació i l'abordatge d'una emergència humanitària, des del respecte institucional, el diàleg permanent i la coordinació i cooperació i no des de la confrontació institucional. Alhora, les situacions i problemàtiques que gestionen els professionals dels serveis socials municipals estan marcades tant per l'infrafinançament històric dels municipis i la insuficiència de recursos com per l'increment de casos, la burocratització pels canvis normatius dels últims anys i la urgència i la emergència social que tenen una alta càrrega emocional i de patiment per part de les persones ateses.

En un moment on les necessitats socials creixen, on són més diverses i on els Ajuntaments realitzen l'atenció social bàsica davant la pobresa, dependència, habitatge, atur, violències de gènere, malestar emocional ... es fa més imprescindible que mai augmentar els recursos a una atenció primària més polivalent, amb més professionals especialitzats als serveis socials, augmentant serveis i la intervenció comunitària i integrada.

Per tal d'assegurar la millora del finançament dels serveis socials municipals a través del contracte programa 2022-2025, el Grup Comarcal d'En Comú Guanyem del Tarragonès proposa al Ple l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER.- Sol·licitar al govern de la Generalitat de Catalunya la redacció, negociació i signatura urgent dels nous contractes programa 2022-2025 ampliant el finançament d'acord amb els costos reals, millorant els preus i mòduls segons els convenis laborals i ampliant la cobertura dels serveis d'acord amb les necessitats de Catalunya i atenent la diversitat territorial en indicadors de vulnerabilitat.

SEGON.- Sol·licitar al govern de la Generalitat de Catalunya la renovació i actualització de la Cartera de serveis socials per donar resposta a noves necessitats socials.

TERCER.- Instar les entitats municipalistes i al Govern de la Generalitat de Catalunya a crear una taula política, amb la participació de tots els partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya, per acordar el nou contracte programa i el seu finançament.

QUART.- Sol·licitar al govern de la Generalitat que es garanteixi la suficiència econòmica dels contractes programa per donar resposta a les necessitats dels serveis ja inclosos i a incloure l'increment de serveis d'acord amb els criteris de població, vulnerabilitat i serveis especialitzats.

CINQUÈ.- Preveure la dotació econòmica suficient per a complir immediatament les ràtios de professionals d'acord amb la llei de serveis socials, especialment en el cas dels Equips Bàsics d'Atenció Primària d'aquells ajuntaments i ens supramunicipals que encara no les hagin assolit, a incorporar i reconèixer diferents perfils professionals en l'atenció bàsica i adequar aquesta a una nou Mapa de Serveis Socials i a les necessitats de recursos professionals d'altres legislacions posteriors.

SISÈ.- Traslladar els presents acords al departament de Drets Socials, als grups polítics del Parlament de Catalunya, a les entitats municipalistes de Catalunya i a la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i als respectius Col·legis Professionals dels Treballadors i Treballadores dels Serveis Socials municipals.